

Религия и традиции

Лазаровден

Нашият народ нарича празника "Лазар", "Лазарица" или "Лазарова събота". Според народните представи това е денят на нивите, пасбищата и горите. В празничния календар той има подвижна дата. Заема винаги съботата една седмица преди ВЕЛИКДЕН.

Православната Християнска Църква посвещава този ден на Лазар от Витания. Той и сестрите му Марта и Мария приемали в сиромашкия си дом Исус Христос и повярвали в неговата мисия. Според евангелието Лазар се разболял и умрял, когато Спасителят бил в земите отвъд река Йордан. Месията обаче се върнал и възкресил покойника в знак на благодарност за проявеното от него гостоприемство. Според средновековните писания Лазар живял още 30 години в строг пост и въздържание и бил провъзгласен за първи епископ на град Китион на остров Кипър.

Според народните представи това е денят на нивите, пасбищата и горите. Жените омесват питки и прекаждат обреден хляб — погача и чакат гости. Рано сутринта, пременени в нови и чисти момински носии, закичени с венци и свежи китки по главите, лазарките тръгват на групи по махалата да обикалят селските домове. Това са млади момичета на възраст от 6 до 12 години. Те са събират на групи от 6-7. Четири от тях са певици, две са "шеталици" (танцьорки) и една "кумица". Тя води групата и прибира подаръците. През цялото време те пеят празнични обредни песни, като изпълняват и своя ритуален танц, наричан най-често буенец (буенек). Стопанката кара лазарките да подскочат високо и да потропват с крака, за да растат високо посевиите и да се плодят домашните животни. След пожелания стопаните дарявали момичетата с питки, ябълки, орехи и с пресни сурови яйца, които да

боядисат идващия четвъртък. Всичко това било поднасяно в сито, за "да е сита годината", а "кумицата" изсипвала съдържанието на ситото в шарена торба.

В някои краища след обедата лазарките се събират за обичая надпяване на пръстените. Срещу празника момите донасят от извора или от кладенеца мълчана вода в нов бял бакър, в който топят пръстените или китките си с привързан на тях белег - пръстен, гривна, обеца и пр. Покритото с червено було (или бяла кърпа) котле оставят през нощта под трендафил или овощно дръвче "на звездите". Сутринта една от момите или малко момиче (с живи родители), облечено като булка, вади пръстените и китките, а останалите пеят кратки песни-припевки ("ладанки"). С тях те наричат за близка или подалечна женитба, за щастие в брака, социално положение и качества на бъдещия жених.

Вечерта стопанките започват ме-

сенето на "куклите" (специално изплетени продълговати краваи от тесто, приличащи на човешки фигури) предназначени за следващия ден ВРЪБНИЦА.

БИБЛИЯ

СИРЕЧ КНИГИТЕ НА СВЕЩЕНОТО ПИСАНИЕ НА ВЕТХИЯ И НОВИЯ ЗАВЕТ
ИЗДАДЕНА НА ХАРТИЯ ОТ СВЕТИЯ СИНОД НА БЪЛГАРСКАТА ЦЪРКВА, София 1992.

ПЪРВА КНИГА МОИСЕЕВА
БИТИЕ

Прод. от последния брой

ГЛАВА 3.

1. Змията беше най-хитра от всички полски зверове, които Господ Бог създаде. И рече тя на жената: истина ли каза Бог, да не ядете от никое дърво в рая?
2. Жената отговори на змията: плодове от

дърветата можем да ядем,

3. само за плодовете на дървото, що е посред рая, рече Бог: не яжте от тях и не се докосвайте до тях, за да не умрете.

4. Тогава змията рече на жената: не, няма да умрете;

5. но Бог знае, че в деня, в който вкусите от тях, ще ви се отворят очите, и ще бъдете като богове, знаещи добро и зло.

6. Видя жената, че дървото е добро за ядене и че е приятно за очите и многожелано, защото дава знание, взе от плодовете му и яде, па даде и на мъжа си, та яде и той.

7. Тогава се отвориха очите на двамата, и разбраха, че са голи, па съшиха смокиненни листа и си направиха препасници.

8. И чува гласа на Господа Бога, когато ходеше низ рая по дневната хладина, и скриха се Адам и жена му от лицето на Господа Бога между райските дървета.

9. И извика Господ Бог на Адама и му рече: (Адаме,) где си?

10. Той каза: чух гласа Ти в рая, и ме достраша, защото съм гол, и се скрих.

11. И рече (Бог): кой ти каза, че си гол? Да не би да си ял от дървото, от което ти забраних да ядеш?

12. Адам отговори: жената, която ми даде Ти - тя ми даде от дървото, и аз ядох.

13. Тогава Господ Бог рече на жената: защо си сторила това? Жената отговори: змията ме прелъсти, и аз ядох.

14. И рече Господ Бог на змията: загдето си сторила това, проклетата да си между всички животни и всички полски зверове; ти ще се влачиш по корема си и ще ядеш прах през всички дни на живота си;

15. и ще всея вражда между тебе и жената, и между твоето семе и нейното семе; то ще те поразява в главата, а ти ще го жилиш в петата.

16. На жената рече: ще умножа и преумножа скръбта ти, кога си бремна; с болки ще раждаш деца; и към мъжа си ще тегнеш, и той ще господарува над тебе.

17. А на Адама рече: загдето си послушал гласа на жена си и си ял от дървото, за което ти заповядах, като казах: не яж от него, - проклетата да е земята поради тебе; с мъка ще се храниш от нея през всички дни на живота си;

18. тръне и бодили ще ти ражда тя; и ще се храниш с полска трева;

19. с пот на лицето си ще ядеш хляба си, докле се върнеш в земята, от която си взет; защото пръст си и в пръст ще се върнеш.

20. И даде Адам на жена си име Ева *, защото тя стана майка на всички живеещи.

21. И направи Господ Бог на Адама и на жена му кожени дрехи, с които ги облече.

22. И рече Господ Бог: ето, Адам стана като един от Нас да познава добро и зло; и сега - да не простре ръка да вземе от дървото на живота, та, като вкуси, да заживее вечно.

23. Тогава Господ Бог го изпъди от Едемската градина, да обработва земята, от която бе взет.

24. И изгони Адама, и постави на изток при Едемската градина Херувим и пламенен меч, що се обръщаше, за да пазят пътя към дървото на живота.

Живот.
ГЛАВА 4.

1. Адам позна Ева, жена си; и тя зачена и роди Каина, и рече: придобих човек от Господа.

2. Родил още и брата му Авеля. И Авел стана пастир на овци, а Каин беше земеделец.

3. След няколко време Каин внесе Господу дар от земните плодове;

4. и Авел също принесе от първородните на стадото си и от тлъстината им. И Господ погледна благосклонно на Авеля и на дара му;

5. а на Каина и на дара му не погледна благосклонно. Каин се много огорчи, и лицето му се помрачи.

6. И каза Господ (Бог) на Каина: защо се ти огорчи? и защо се помрачи лицето ти?

7. Ако правиш добро, не подига ли лице? ако пак не правиш добро, то грехът стои при вратата; той те влече към себе си, но ти владей над него.

8. И рече Каин на брата си Авеля: (да идем на полето). И когато бяха на полето, Каин нападна брата си Авеля и го уби.

9. И рече Господ (Бог) на Каина: где е брат ти Авел? Той отговори: не зная; нима съм пазач на брата си?

10. И рече (Господ); какво стори? Гласът на братовата ти кръв вика от земята към Мене;

11. и сега проклет да си от земята, която е отворила устата си да приеме братовата ти кръв от твоята ръка;

12. когато работиш земята, тя не ще ти дава вече силата си; ти ще бъдеш изгнаник и скитник по земята.

13. И рече Каин Господу (Богу): наказанието ми е по-голямо, отколкото може да се понесе:

14. ето, Ти сега ме пропъждаш от лицето на земята, и аз ще се скрия от лицето Ти и ще бъда изгнаник и скитник по земята; и всеки, който ме срещне, ще ме убие.

15. И Господ (Бог) му каза: затова именно всекиму, който убие Каина, седмкратно ще се отмъсти. Тогава Господ (Бог) тури на Каина знак, за да го не убие никой, който го срещне.

16. И отдалечи се Каин от лицето

Господне и се засели в земята Нод, на изток от Едем.

17. И позна Каин жена си, и тя зачена и роди Еноха. И съгради той град, и нарече града по името на сина си Енох.

18. На Еноха се роди Ирад (Гаидад); Ирад роди Мехиаеля (Малелеила); Мехиаел роди Матусала; Матусал роди Ламеха.

19. Ламех си взема две жени; името на едната беше Ада, а името на втората Цила (Села).

20. Ада роди Иавала; той беше баща на скотовъдци, които живеят в шатри.

21. Брат му се казваше Иувал: той беше баща на всички, които свирят на гусли и пищялки.

22. Цила също роди Тувалкаина (Товела), ковач на всякакви медни и железни сечива. А сестра на Тувалкаина беше Ноема.

23. И рече Ламех на жените си: Ада и Цила! чуйте гласа ми; жени Ламехови! послушайте думите ми: аз ще убия мъж, който би ме уязвил, и момче, което би ме наранило;

24. ако за Каина се отмъстява седмкратно, то за Ламеха - седмдесет пъти по седем.

25. Адам пак позна жена си (Ева), и тя роди син, и му даде име Сит; понеже (казваше тя,) Бог ми даде друго чедо, вместо Авеля, когато Каин уби.

26. На Сита тъй също се роди син, и той му даде име Енос; тогава наченаха да призовават името на Господа (Бога).

ГЛАВА 5.

1. Това е родословието на Адама. Когато Бог сътвори човека, създаде го по подобие Божие,

2. мъж и жена ги сътвори и ги благослови, и им даде име "човек" в деня на тяхното сътворение.

3. Адам живя сто и трийсет (230) години и роди (син) по свое подобие (и) по свой образ, и даде му име Сит.

4. Дните на Адама, след като роди Сита, бидоха още осемстотин (700) години, и той роди синове и дъщери....

Прод. в следващия брой